

พลังเจเนอเรชันเน็ตกับการเลือกตั้ง

ผศ.สุพล พรหมมาพันธุ์

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 5290 วันพฤหัสบดีที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2554 หน้า 4

จากรายงานข่าวของหลายสำนักเป็นที่ทราบกันดีว่า นายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อาจจะประกาศยุบสภาในวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 และบรรยากาศของประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเลือกตั้งในลำดับต่อไป สิ่งที่น่าสนใจคือ ทุกคนควรตระหนักอย่างยิ่งคือ การปรับบทบาทของนักการเมืองแบบเก่าๆ และการให้ความสำคัญกับพลังของคนรุ่นใหม่ ที่เรียกกันว่า “เจเนอเรชันเน็ต” ได้แก่ประชากรที่มีอายุระหว่าง 11-25 ปี นักวิชาการบางคนให้ถึงอายุ 28 ปี คือคนที่เกิดระหว่าง ค.ศ.1977-1994 คนกลุ่มนี้จะเติบโตด้วยพลังและทำให้ระบอบประชาธิปไตยมีสีสันมีชีวิตชีวาเพิ่มมากขึ้น เคยมีตัวอย่างอันทรงคุณค่า ได้ถูกจารึกเป็นประวัติศาสตร์เอาไว้แล้วในสหรัฐอเมริกา เมื่อคนกลุ่มนี้ได้สนับสนุนให้นายบารัค โอบามา (Barack Obama) จนได้เป็นประธานาธิบดี

ก่อนการเลือกตั้งนายคริส ฮิวจ์ ได้ตกลงทำงานให้กับนายบารัค โอบามา ในปี ค.ศ. 2007 เขาเชื่อว่าวุฒิสมาชิกหนุ่มคนจากอิลลินอยส์คนนี้จะทำในสิ่งที่แตกต่างออกไปจนชนะการเลือกตั้งได้ แม้ว่าโอบามาจะเป็นมวยรองเมื่อเทียบกับนางฮิลลารี คลินตัน (Hillary Clinton) และมีประสบการณ์น้อยกว่าในการทำงานระดับชาติ แถมยังเป็นคนที่ไม่มีประสบการณ์บริหารมาก่อนเสียอีก อย่างไรก็ตาม ฮิวจ์รู้ว่าจะช่วยโอบามาอย่างไร ไม่ใช่การเคาะประตูบ้านชาวอเมริกันที่ละรายแบบ อัล กอร์ (Al Gore) เคยกระทำในปี ค.ศ. 2000 แต่เขาไปรวมหัวกับนายมาร์ค ซัคเคอร์เบิร์ก (Mark Zuckerberg) หนึ่งในผู้ก่อตั้งเว็บไซต์เฟซบุ๊กอันเลื่องชื่อ เพื่อสร้างลักษณะพิเศษในหน้าเพจ เช่น Poke และฮิวจ์ได้ย้ายไปอยู่ที่ชิคาโก เพื่อเป็นผู้อำนวยความสะดวกออนไลน์ให้กับแคมเปญการหาเสียงของโอบามา ซึ่งนอกจากหน้าเพจในเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างเฟซบุ๊ก (Facebook) มายสเปซ (MySpace) บีโบ (Bebo) ทวิตเตอร์ (Twitter) แล้ว ยังมีเว็บไซต์ที่แสดงถึงความเป็นกันเองอีกคือ my.barackobama.com ซึ่งทำให้โอบามาสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้อย่างเหนียวแน่น จนได้รับคะแนนเสียงจากคนรุ่นใหม่ และกำชัยชนะการเลือกตั้งได้ในที่สุด

จากกรณีของโอบามา ชี้ให้เห็นว่า “คุณโหวต เราปกครอง” (You vote, We rule) เป็นการเมืองที่ล้ำสมัยไปแล้ว ระบบแบบเก่าที่พลเมืองต้องเป็นฝ่ายฟังคำปราศรัย การได้วาทะ โฆษณาทางโทรทัศน์ ให้เงินและโหวต ขณะที่ประชาชนยังต้องเป็นฝ่ายนั่งดูผลลัพท์ทางการเมืองที่ไม่เป็นไปตามโฆษณาเริ่มหมดสมัย เพราะพวกเขาต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น และอยากเห็นความจริงซึ่งย่อมาจับเท็จได้จากข้อมูลเก่าๆ ที่พวกเขาค้นหาได้จากโลกออนไลน์ จากนั้นก็เล่าขานต่อไปยังเพื่อนๆ ที่เป็นเครือข่าย ทำให้คนรุ่นนี้กลายเป็นตัวผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ศาตราจารย์ด้านจิตวิทยา จิน ทเวนจ์ (Jean Twenge) อาจจะเรียก “คนพันธุ์เน็ต” นี้ว่า “เจเนอเรชันฉัน” (Generation Me) เพราะคิดถึงแต่ตัวเองและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ไม่สนใจผู้อื่น แต่จริงๆ แล้ว ความชื่นชอบพบปะสังสรรค์เพื่อนฝูงทางเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ และบอกต่อข้อเท็จจริง เห็นได้ชัดว่า พวกเขาไม่ได้คิดถึงแต่ตัวเอง แต่ห่วงใยโลกและสังคมไม่น้อยไปกว่าคนรุ่นอื่น ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่เป็นอาสาสมัครช่วยเหลือปัญหาโลก เช่น ความยากจน ภาวะโลกร้อน และยังมีอาสาสมัครเพื่อสังคมมากขึ้นจากเหตุวินาศกรรมอาคารเวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ทั้งนี้ ประมาณ 2 ใน 3 ของ เจเนอเรชันเน็ต อายุ 15-25 ปี เชื่อว่ารัฐบาลควรแก้ไขปัญหาใหม่นี้ และผลสำรวจของศูนย์ข้อมูลและการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และมีส่วนร่วมภาคประชาสังคม (Center for Information and Research on Civil Learning and Engagement) สนับสนุนว่า คนรุ่นนี้รู้สึกตัวเองว่าตัวมีพลังในการเปลี่ยนแปลง

ประเทศ พวกเขาไม่เชื่อโพลล์ และไม่ไว้วางใจสถาบันการเมือง และหลายคนมองว่า **นักการเมืองตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว** โดยเห็นว่า ถ้าอยากให้เกิดผลสำเร็จ พวกเขาต้องลงมือกระทำด้วยตัวเอง (MBA : 2009)



ในปี ค.ศ. 2006 กลุ่มคนอายุน้อยกว่า 30 ปี ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าพลเมืองอายุ 65 ปีขึ้นไป ซึ่งพบว่าสัดส่วนเพิ่มขึ้นของการลงคะแนนเสียงมาจากคนอายุ 18-24 ปี คิดเป็น 11% พอมาปี ค.ศ. 2008 คนอเมริกันรุ่นใหม่ก็ยิ่งหลังไหลมาเลือกตั้งมากขึ้น แม้จะมีสัดส่วนไม่เท่ากับผู้ใหญ่ และในบางรัฐมีเสียงเพิ่มขึ้น 3 เท่า เช่น จอร์เจีย และมอนทานา ซึ่งผลสำรวจของ UCLA พบว่า ความสนใจการเมืองเพิ่มขึ้นลิ้นดับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 “**เจเนอเรชั่นเน็ต**” ชอบทางเลือกที่ได้รับเมื่อแคมเปญเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2008 และจะลงคะแนนเสียงเพิ่มขึ้น กรณีของโอบามา ที่มีการใช้แคมเปญอย่างเข้มข้นมีคริส อีวจ์ เป็นผู้อำนวยการแคมเปญ จัดการสร้างเว็บไซต์ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง My.barackobama.com และปรากฏตัวกระหน่ำตามหน้าเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ยอดนิยม เช่น เฟซบุ๊ก มายสเปซ บีบี ทวิตเตอร์ จนโอบามา มีเพื่อนเป็นล้านๆ คน และยังมีอีเมลแจ๊จข่าวสารต่างๆ ให้ทราบอย่างต่อเนื่อง บล็อกเกอร์รายหนึ่งได้เปรียบเทียบโอบามา กับคลินตันในทวิตเตอร์ของตนก็พบว่า โอบามาขอแอดเพื่อติดตามข้อมูลจนบล็อกเกอร์ผู้นั้นต้องเอ่ยชมโอบามาว่า มีความเข้าใจตรรกะของสื่อทางสังคมอย่างยิ่ง เพราะคลินตันเองที่มีทวิตเตอร์ก็ใช้เพียงเป็นสื่อแพร่กระจายข้อมูลเท่านั้น ขณะที่โอบามาใช้เพื่อการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับส่วนบุคคล ดังนั้น แคมเปญของโอบามา ทำให้ “เจเนอเรชั่นเน็ต” มีส่วนร่วมกับกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น ขณะหาเสียงโอบามาก็สัญญาว่า จะทำให้การตัดสินใจทางการเมืองโปร่งใส ซึ่งก็โดนใจคนรุ่นใหม่เป็นอย่างดี และสร้างความเชื่อมั่นให้กับพวกเขาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ นั่นทำให้วิธีการทางการเมืองเปลี่ยนไปสู่แนวทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่อเมริกาที่คนใช้สิทธิประชาธิปไตยในโลกออนไลน์ บางประเทศอย่างอังกฤษ ก็จัดให้มีการลงนามสนับสนุน (Petition) ออนไลน์ เพราะรู้ว่า คนชอบระดมความคิดเห็นในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้น

ส่วนในประเทศไทย คน “**เจเนอเรชั่นเน็ต**” มีประมาณ 20 ล้านคน จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ผลปรากฏว่ามีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนทั้งสิ้น 44,002,593 คน มีผู้มาใช้สิทธิ 32,759,009 คน คิดเป็น 74.45 % ถือเป็นการใช้สิทธิมากที่สุดเป็นประวัติการณ์ สถิติที่น่าสนใจของการเลือกตั้งครั้งนี้ปัจจุบันพบว่าจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ จังหวัดลำพูน คิดเป็น 88.90 % ส่วนจังหวัดที่มีผู้มาใช้สิทธิน้อยที่สุดคือ จังหวัดสกลนคร คิดเป็น 66.73 % (www.thaipoliticsgovernment.org) แต่ไม่ได้มีการจำแนกอายุผู้มาใช้เลือกตั้ง ก่อนการเลือกตั้งคราวนั้น สวนดุสิตโพล ได้ทำการสำรวจ “**สภาพการเมืองไทย**” ที่กำลังสับสนและวุ่นวายจากการโต้ตอบกันระหว่าง “**ฝ่ายรัฐบาล**” และ “**ฝ่ายอดีตนายกฯ ทักษิณ**” จนกลายเป็นความขัดแย้งที่ทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต โดยได้สอบถามความคิดเห็นของเยาวชนไทยที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น 3,279 คน (ชาย 1,410 คน 43.00% หญิง 1,869 คน 57.00 %) ระหว่างวันที่ 1 — 5

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 สรุปผลได้ดังนี้ (1). “เยาวชนไทย” มองสภาพการเมืองไทยวันนี้อย่างไร? อันดับที่ โดยภาพรวม 1). นำเบื่่อมมีแต่เรื่องได้เถียง/ขัดแย้งกัน/ขาดความสามัคคี 33.97%, 2). มุ่งแต่แก่งแย่งอำนาจ/เอาชนะคะคาน/ไม่ยอมลดรา กัน 30.07%, 3). มีแต่คอร์รัปชัน/ทุจริต/โกงกิน 24.18%, 4). ไม่สามารถเป็นแบบอย่างให้เยาวชนได้ 6.13%, 5). ไม่เจริญ/ไม่พัฒนา /ด้อยพัฒนา 4.48%, อื่นๆ เช่น เป็นเรื่องของผู้ใหญ่ไม่อยากยุ่งเกี่ยว ฯลฯ 1.17%, (2). สิ่งที่ “เยาวชนไทย” อยากเห็นการเปลี่ยนแปลง “การเมืองไทย” ณ วันนี้ให้ดีขึ้นอันดับที่ โดยภาพรวม 1). ขอให้ทุกคนหันหน้าเข้าหา กัน/สามัคคี/ทำเพื่อชาติ/หยุดเอาชนะคะคานกัน 37.85%, 2). หยุดคอร์รัปชัน/สร้างความโปร่งใส/ตรวจสอบทุจริตในอดีต โดยเร็ว 26.20%, 3). พ.ต.ท.ทักษิณ หยุดเคลือบไหว/อยากให้รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย 21.74%, 4). ขอให้รัฐธรรมนูญร่าง เสร็จเร็วๆ /อยากให้มีการเลือกตั้ง 6.65%, 5). นักการเมืองไทยหยุดทำร้ายประเทศชาติและประชาชน 6.07% * อื่นๆ เช่น อยากเห็นนักการเมืองหน้าใหม่, อยากให้ทหารจัดการให้เด็ดขาด ฯลฯ 1.49% (www.ryt9.com) จะเห็นได้ว่า พลังเจเนอเรชั่นเน็ตมีพลังและบทบาทเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างสำคัญยิ่งทั้งในอเมริกาและประเทศไทย กลุ่มคนเหล่านี้คืออนาคตของประเทศ นักการเมืองควรเอาใจใส่ และไม่ฟังดูแคลนพวกเขาว่าไร้เดียงสาอีกต่อไป.